

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič
 a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inserati petič
 vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod
 velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO

LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — CELJE, Kocenova ulica 12. — Tel. 190.
 NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
 Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

NEMČIJA ODKLANJA MORATORIJ IN NAPOVEDUJE BANKROT

**Opasna igra Nemčije — Lausannska konferenca pokopana — Po-
polna nejasnost glede ureditve reparacijskega problema**

Berlin, 21. januarja. Kakor pričajo najnovejši dogodki, je Nemčija trdno odločena postaviti vse na eno kocko. Nemška vlada je včeraj oficijelno obvestila Francijo in Anglijo, da odločno odklanja vsako nadaljevanje Hoovervega moratorija ter vztraja na tem, da se reparacijsko vprašanje definitivno reši. Ker je na drugi strani znano, da Nemčija ne misli plačati več nobenih reparacij in vztraja na tem, da se reparacije popolnoma črta, je postal položaj skrajno zamotan in napet. V tukajšnjih krogih se javno govori, da bo Nemčija proglasila moratorij za vse svoje dolgeve in postavila svoje upnike pred odločitev, da se ali pobotajo in ugođe nemškimi zahtevam, ali pa izgube ves svoj denar. S tem hoče Nemčija zlasti izvajati pritisk, ker misli, da jo bosta podpirali Anglija in Amerika proti Franciji, ki slej ko prej vztraja na spoštovanju sklenjenih pogodb in plačilu reparacij.

London, 21. januarja. Zunanje ministristvo je sredi poznega zvečer izdalo uradni komunik, v katerem po sprejetju nemškega obvestila, da Nemčija

odklanja vsak moratorij, povdarja, da se lausanska reparacijska konferenca n noben način ne bo sestala v ponedeljek 25. t. m., kakor je bilo prvotno dogovorjeno. Komunik je povdarja dalje, da se še nadaljuje pogajanja med Francijo in Anglijo in je zaradi tega še popolnoma negotovo, kdaj se bo mogla sestati reparacijska konferenca. Angleška vlada pa upa, da bo mogoče v kratkem doseči sporazum glede nadaljnjih ukrepov.

Dasiravno oficijelno lausannska konferenca še ni odpovedana, vendar vlada v tukajšnjih krogih splošno pričanje, da s t. m. ne bo prišlo do te konference. Angleška vlada bo še danes zavzela stališče k najnovejši nemški noti ter bo o tem nemudoma obvestila francosko vlado. Če se Anglija priključi nemškemu stališču, potem je lausanska konferenca definitivno pokopana. Vendar pa je zelo dvomljivo, da bi Anglija šla z Nemčijo proti Franciji, dasiravno kaže angleška vlada, da se pripravlja na to.

Pariz, 21. januarja. Vest o tem, da Nemčija odklanja nadaljevanje moratorija,

je, je izzvala v tukajšnjih krogih veliko pozornost in daje povoda raznim komentarjem. V odklonitvi moratorija vidijo v tukajšnjih krogih grožnjo Nemčije, s katero hoče prisiliti Francijo, da popusti pri svojem stališču glede reparacij.

»Matine« povdarja, da je to vsekakor zelo nenavadno, da dolžnik odklanja ponudeni moratorij. Nemčija hoče s tem izvajati pritisk, vendar pa se zelo moti, ako misli, da bo z bankrotom vplivala na Francijo. Francija bo ostala popolnoma mirna in hladna.

»Journal« piše, da mora Francija takoj podvzeti vse potrebne korake, da prisili Nemčijo k izpolnjevanju prevzetih obveznosti. Seveda bo morala biti Francija pri tem zelo previdna, in bo morala upoštevati sedanjo gospodarsko krizo. List se obrača na Anglijo in jo roti, naj mirno presodi položaj. Pertinax povdarja v »Echo de Paris«, da bo Evropa obvarovana novih in težkih pretresljajev samo tedaj, če se bosta Anglija in Francija sporazumeli. List je mnenja, da je treba hitro delati in ne čakati, da poteče Hooverov moratorij.

Ljubljana v luči policijske statistike

**Zanimivi podatki, ki kažejo naše mesto od dobre in
slabe strani**

Ljubljana, 21. januarja.

Kakor vsako leto, je policijska uprava tudi letos sestavila zanimivo statistiko o svojem poslovanju v preteklem letu. Ljubljanska policija je v svojem poslovanju zelo vestna in njena statistika je za Ljubljano v marsikaterem pogledu zelo zanimiva in poučna. Iz statistike je sicer razvidno, da je število deliktov in zločinov sicer za malenkost naraslo, prav tako tudi število aretacij, vendar je pa naše mesto v kriminalnem pogledu še eno najmirnejših in najsolidnejših v državi.

Ljubljana od slabe strani

Lani je policija aretirala zaradi raznih deliktov 2350 oseb (predlanski 2194) in sicer 2014 moških in 336 žensk. Deželnemu sodišču je izročila 401, okrajnemu 408, drugim oblastem pa 368 oseb. Izpustila je 1173 aretirancev. Prijav zaradi kaznivih dejanj je bilo 12.552 po stražnikih in 4766 pri dežurnem uradniku na policijski upravi.

Zločinstvo narašča

Zločincev zaradi javnih nasilstev je bilo aretiranih 32, zoper javno moralo (posilstvo) 11, zaradi umorov in detomorov 5 (lani tudi 5), zaradi telesne poškodbe 203, zaradi požigov 5, zaradi ropov 17 (lani 10), zaradi tatvine 1486 (lani 1410), zaradi ponesrebe 70. Ponesrebe so zelo narasle, v lanski evidenci je bilo zabeleženih samo 26. Zaradi goljufije je bilo aretiranih 188 zločincev, zaradi odprave telesnega plodu pa 11.

Prestopki

Zaradi prestopka proti javnim napravam so bili aretirani 3, proti uradnim dolžnostim 27, proti varnosti zdravja 1, proti telesni varnosti 28, proti varnosti imetja 477, proti javni varnosti pa 11.

Zaradi vlačugarstva in prostitucije je bilo aretiranih 207, zaradi beračenja 136, zaradi prestopka po zakonu o posesti in nošenju orožja in razstreljiva 35, zaradi prestopka zglavevalnih predpisov 173, zaradi prestopka cestno polic. reda 3967, zaradi prestopka prevoznškega reda in avtomobilskih predpisov 1787, zaradi prestopka prekoračenja policijske ure 227, zaradi kaljenja nočnega miru in nedostojnega vedenja 1341 in zaradi prestopka krošnjarskega zakona 89.

Škoda prijavljenih ropov

tatvin ponesrebe in goljufij znaša skupaj Din 1.938.029, oškodovancem povzročena škoda Din 1.069.439, škoda, povzročena po znanih storilcih, ki še ni povrnjena Din 271.583, nepovrnjena škoda, povzročena po neznanih storilcih Din 647.005.

Odgoni, izgoni, samomori

Iz Ljubljane je bilo izgnanih 312 oseb (lani 151), izgonov tuzemcev je bilo 53. Samomorov je bilo lani 21, poskusnih samomorov pa 28. Raznih nezdov je bilo policiji prijavljenih 196, požarov pa 37. Omeniti je treba, da v Ljubljani že več let nismo imeli večjega požara.

Policijske kazni

Lani je policija kaznovala 6518 oseb, denarno globo je dozdaj plačalo 4460 oseb. Skupaj so plačali kaznovani 206.925 Din, od česar je prejela mestna občina 124.430 Din, ostanek pa deloma občine Moste, Vič, Zg. šiška, nekaj denarja pa je šlo za oblastni cestnogradbeni in vzdrževalni fond in nekaj je prejela tudi državna blagajna, skupaj 82.495 Din.

Tajna prostitucija

Policijski zdravnik je zdravniško pregledal 257 aretiranih žensk. V pristno delavnico je bilo oddanih 18.

Tehnični odsek in kriminalna razvidnica

Policija ima v evidenci že bogat seznam raznih zločincev. V policijskih analih je zabeleženih 96.504 zločinci, ki so specijalizirani na 24.171 kartonih. Daktiloskopijskih listov je v policijskih analih 6426, posameznih odtisov prstov za daktiloskopijsko pa je bilo napravljenih 23.250. Na novo je bilo daktiloskopiranih 618 in na novo slikanih 980 zločincev.

Kartonov za evidenco izvršenih deliktov in uradnih predmetov je 57.584, kartonov za posamezna znamenja 31.102. Zanimivo je tudi, da je na podlagi daktiloskopijskih vtisov policija identificirala 77

zločincev in jih aretirala. Aretiranih je bilo tudi 7 zločincev z napačnimi prstmi, na podlagi odtisov prstov. S policijskim psom je policija zasledila 3 zločince.

Upravni posli

V preteklem poslovnem letu je policija prejela in odpisala 216.988 spisov. Navedenih izprijel je izdala 1231, novih potnih listov 2593, podaljšala in vidirala je 2944 potnih listov. Nanovo je bilo izdanih tudi 118 orožnih listov. Za veselice in koncerte po gostilnah in kavarnah ter za prireditve v dvoranh je policija izdala 816 dovoljenj.

Avtomobili in motorna kolesa

Nanovo je bilo policiji prijavljenih 120 avtomobilov, in sicer 80 osebnih ter 40 tovornih, motornih koles pa 34. Odjavljenih je bilo 80 avtomobilov, motornih koles pa 22. Z 31. decembrom 1931 je imela policija prijavljenih vsega skupaj 427 osebnih in 195 tovornih avtomobilov ter 252 motornih koles.

Izgubljeno in najdeno

Ljubljancani so zelo lahkomišelnih in površnih in zato ni čuda, da je bilo na policiji prijavljenih 654 izgubljenih reči v skupni vrednosti 286.175 Din. Od tega so vrnili predmeti 416 predmetov v vrednosti 84.839 Din. Skupna vrednost najdenih predmetov, vrnjenih lastnikom v 120 primerih, znaša Din 38.398.

Poslovanje zglavevalnega urada

Za bivanje v policijskem okolišu je bilo nanovo prijavljenih 31.708, odjavljenih pa 26.136 oseb. Naslovov je bilo izdanih 59.209, in sicer zasebnim strankam 5.062, raznim uradom pa 54.147.

Tujski promet

Tujcev je bilo v Ljubljani prijavljenih 47.896 (predlanski 55.791). Iz Jugoslavije 32.229, iz Češkoslovaške 1894, iz Poljske in Rusije 318, iz Avstrije 5377, iz Nemčije 3031, iz Madžarske 503, iz Anglije 210, iz Francije 313, iz Rumunije 93, iz Grške 48, iz Albanije 2, iz Italije 2038, iz ostale Evrope 437, iz izvenevropskih držav 382.

Nemiri v Španiji

Barcelona, 21. januarja. AA. V severni Kataloniji se je stavka, ki je izbruhnila v mestu Bergi, razširila še na druge kraje. Več tisoč oboroženih delavcev se je umaknilo v hribe. Civilna garda je dobila ojačanja. Prebivalstva se je polastilo silno razburjenje.

Odtok zlata iz Amerike

Newyork, 21. januarja. AA. Po informaciji iz Wallstreeta bodo v kratkem poslali iz Newyorka v Pariz 125 milijonov zlatih dolarjev. To operacijo pripisujejo poučen krogi znižanju ameriške eskontne mere, ki bo odrejeno te dni. Po mnenju finančnih krogov ta pošiljka zlatih dolarjev v Evropo ne bo omajala zlate rezerve Združenih držav.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 21. januarja. AA. Vremensko poročilo Direkcije državnih železnic v Ljubljani po stanju ob 8. jutraj: Bistrica-Behinsko jezero —3, oblačno, snega 18 cm, Brežice —2, oblačno, Celje —1, oblačno, Dravograd-Meža —6, megla, snega 8 cm, Jesenice —5, jasno, snega 20 cm, Kamnik —2, megla, Kranjska gora —8, jasno, snega 35 cm, Kočevje —3, oblačno, Kotoriba —1, oblačno, Ljubljana gl. k. —1, oblačno, Ljutomer —1, oblačno, Maribor gl. k. —2, oblačno, snega 5 cm, St. Janž na Dolenjskem —1, oblačno, snega 2 cm, Tržič —4, oblačno, Rakek —4, oblačno.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
 Devize: Amsterdam 2260.31 — 2267.15, Bruselj 783.43 — 785.79, Curih 1097.25 do 1100.55, London 193.70—195.30, New York 5601.36—5628.36, Pariz 221.15—221.81, Praga 166.50—167, Trst 282.31—284.71.

INOZEMSKÉ BORZE

Curih, 21. januarja. Beograd 9.10, Pariz 20.15, London 17.70, Newyork 512.50, Bruselj 71.40, Milan 25.80, Madrid 43.20, Amsterdam 206.—, Berlin 130.80, Sofija 3.71, Praga 15.17½, Varšava 57.40, Bukaresta 3.06.

Odmev prestolne besede v inozemstvu

**Svetovni tisk priznava velike zasluge jugoslovenskega kralja
in odobrava njegove odločitve**

Pariz, 21. januarja. AA. »Le Temps« je prinesel uvodnik o prestolni besedi, s katero je kralj Aleksander otvoril zasedanje Narodnega predstavništva v Beogradu. Pisec pravi med drugim:

Kralj Aleksander je svojčas razveljavil ustavna jamstva in z njemu lastno smelostjo prevzel v težkem trenutku vso odgovornost. Tedaj pa je tudi svedeno obljubil, da bo pri prvi priliki vrnil ustavnost in parlamentarni režim. To se bo zgodilo tedaj, ko bo obnova države dospela tako daleč, da bo mogoče nadaljevati s pravo narodno politiko.

Kraljeva močna osebnost z veliko popularnostjo med prebivalstvom, njegova hrabrost med svetovno vojno in spomini na njegovega blagopokojnega očeta so omogočili, da je prebivalstvo sprejelo njegove načelne politične odločitve, česar ne bi bilo storilo v nobenem drugem primeru.

Pri tem velikem poslu je kralj popolnoma uspel. To pa zato, ker razpolaga s stvar-

nim in političnim razumom, ker zna držati mero, ker je dober taktik in ker je uporabil svojo oblast, da ozdravi državo od vpliva starih političnih strank, ne da bi pri tem zanikal samo načelo parlamentarnega režima.

Glede splošne politike Jugoslavije ugotavlja prestolna beseda, da bo ta politika v soglasju z delom za mir in red v Evropi. List konstatira, da ni države, ki bi čutila tolikšne potrebe po trajnem miru kakor Jugoslavija, ki mora sedaj urediti svoje notranje življenje in meje, določene v mirovnih pogodbah po skupni zmagi zaveznikov.

Prav tako je jasno, da Jugoslavija po drugi strani ne more prevzeti nikake razorožitvene žrtve, ki bi ne bila v skladu z njeno varnostjo. Jugoslavija mora braniti svoje vitalne interese na drugih mejah. Jugoslavija, pravi list, prešinjajo iskreno miloljubna čustva in si država želi najtesnejše solidarnosti z vsemi sosedi in zavezniki.

Anketa o znižanju najemnin

Beograd, 21. januarja. AA. Na inicijativno ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje je sklicana za 25. t. m. konferenca predstavnikov zainteresiranih ministrstev, delodajalcev in delavskih zbornic, zveze lastnikov zemljišč in zgradb, hišnih lastnikov in nekaterih drugih ustanov. Na konferenci bodo razpravljali o znižanju najemnin za stanovanja in lokale z ozirom na splošni padec cen življenjskih in ostalih potrebščin ter z ozirom na zmanjšanje zasluzka in splošne kupne moči konzumentov. Konferenca se bo vršila v dvorani delavske zbornice ob 10. dopoldne.

Novi predpisi o izdaji ubožnih spričeval

Beograd, 21. januarja. AA. Na osnovi § 166 zakona o civilnem pravdnem redu je minister za notranje zadeve v soglasju z ministrom za pravosodje in ministrom za finance predpisal uredbo o izdajanju in potrjevanju spričeval o imovinskem stanju. Na podlagi te uredbe potrjuje in izdaja spričevala o imovinskem stanju zaradi dosege ubožne pravice predsednik (župan) one občine, na katere področju prebiva stranka, ki namerava zaprositi za priznanje ubožne pravice. Občina kraja, kjer ima stranka, ki stalno prebiva v naši državi, le prehodno bivališče, ne more izdati spričevala o imovinskem stanju. Spričevala o imovinskem stanju se bodo izdajala brez plačil takse ter brez kakih drugih plačil na podlagi obrazca finančnega ministrstva. V vsakem spričevalu mora biti naveden predmet ali spor, zaradi katerega se spričevalo izda. Postopek pri izdaji spričevala mora biti tak, da je na eni strani gotovo, da se je oziralo na vse razmere, ki so merodajne za spričevalo, ter da so navedene točno in vestno, na drugi strani pa mora dobiti stranka spričevalo hitro in na enostaven način. Če predsednik občine (župan) ali organ, ki deluje pri izdaji spričevala o imovinskem stanju, navede kaj nepravilnega ali potrdi kot resnično nekaj, o čemur ve, da ne odgovarja resnici, se bo postopalo proti njemu po kazenskem zakoniku. Občina bo po najkrajši poti brez dopisovanja pribavila izjavo in podpis hišnega lastnika, pri katerem prošile stanuje ter potrdilo davčne uprave o davku, če stranka to ni še sama preskrbela. Občina bo ugotovila, ali so navedbe točne ter jih bo po potrebi popravila. Spričevala se ne sme odreči zaradi tega, ker so podatki, ki jih je prošile navedel v poročilu netočni ali nepopolni. Spričevalo, starejše od leta dni so lahko uporabi samo tedaj, če je oblast, ki ga je izdala, potrdila, pisмено v toku 6 mesecev, da niso nastale nobene spremembe. Če občina odreče spričevalo, sklepa o tem pristojna oblast inozemci morajo predložiti potrdilo o imovinskem stanju oblasti, ki je po zakonu dotične države za to pristojna.

Čitate ilustrirano revijo
»ŽVLJENJE IN SVET«

Razgovor Ghike z dr. Benešom

**Službeni komunik o razgovorih med rumunskim in češkoslovaškim
zunanjim ministrom v Pragi**

Praga, 21. januarja. AA. ČTK poroča: Po končanih razgovorih med rumunskim zunanjim ministrom Ghiko in dr. Benešem je bil izdan komunik, ki pravi, da sta zunanja ministra proučila položaj svojih držav in splošno situacijo v Evropi pred konferencama v Lausanni in Zenevi.

Izmenjala sta naziranja o vprašanjih, ki bodo na dnevnem redu obeh teh konferenc. Ugotovila sta, da soglašata obe vladi tako v načelnih vprašanjih, kakor v taktiki.

Ministra sta podrobno proučila tudi vprašanja medsebojnih stikov in probleme gospodarske krize v Srednji Evropi.

Popolnoma sta soglašala glede politike, ki jo mora voditi in ki jo je doslej vodila Mala antanta.

Zunanji minister Ghika in dr. Beneš se bosta setala z jugoslovenskim zunanjim ministrom dr. Marinkovičem v Švici pred konferenco v Zenevi.

Grčija in moratorij

**Grško stališče se popolnoma strinja z jugoslovenskim — Male države
ne morejo nositi bremen za ugodnosti velikim**

Atene, 21. januarja. AA. Atenska agencija poroča: Zunanji minister Mihalakopulos je sprejel novinarje in odgovarjal na vprašanja o grškem stališču na predstoječi reparacijski konferenci. Mihalakopulos je opozoril na svoje prejšnje izjave o tem vprašanju in omenil Venizelosovo obljubo, da bo Grčija do zadnjega izpolnila svoje mednarodne obveznosti. Nato je Mihalakopulos nadaljeval:

Mi nismo zahtevali moratorija za dolgovne niti za vojne v Mali Aziji. Tega nismo storili niti po katastrofi, ki nas je tamkaj zadela, čeprav je bil to psihološki trenutek, ko bi nas bil ves svet razumel in opravičil.

Tudi danes ne maramo s te poti. Na-dejam se, da bosta Venizelos in finančni minister s svojimi poseti v Rimu, Parizu

in Londonu še jasneje precizirala grško stališče. Ni dvoma, da bi splošni moratorij olajšal položaj nekaterih držav. Druge države, kakor n. pr. Jugoslavija in Grčija, pa bi imele od tega moratorija le škodo in znatne primanjkljaje v svojih proračunih. Grčija bo opozorila merodajne činitelje na vse tisto, kar je storila, da lahko izpolni svoje mednarodne obveznosti. Na podlagi tega bo zahtevala primerne olajšave in za položaj, ki je nastal vsled moratorija in splošne krize. Jasno je, da ne pojdemo v Lausanno z naprej določenim načrtom, ker ne vemo, kako mislijo drugi.

Dunaj, 21. januarja. AA. Grof Bethlen se je ustavil na povratku iz Rima nekaj dni na Dunaju in se tu sestal po poročilu listov s svojimi političnimi prijatelji. Ti razgovori so bili zasebnega značaja.

Albert Sorel:

Čudodelni zdravnik

Roman

— To hočete torej takoj končati? Toda ne zanašajte se na nikogar, ne pričakujte ničesar dobrega. Ravnanje kakor vsak drugi, rabite besede naše dobe: zahtevajte nazaj, kar je vaše, in bodite zadovoljni, če vam ne bo treba priboriti si tega s silo.

Te besede so Maurice za hip zmedle, čim je pa ostal sam, je zmagalo upanje. In ko je odhajal s kolodvora Bolbeckega, je mislil samo na srečo, da bo zopet videl Genovefo; v njegovem srcu je bilo samo hrepenenje po ljubezni.

III.

Kočija je čakala na kolodvoru. Maurice je sedel v njo.

Bil je v uniformi narodne garde. Minilo je bilo dvanaest let, od kar je bil zapustil Mondreville. Nihče ga tam ni več poznal.

Bilo je opoldne. Nebo je bilo oblačno. Čim bolj se je kočija bližala cilju, čim bolj so oživljali v Mauricevem spominu davni dogodki in čim živahnije barve so dobivali, tem bolj je težila njegovo srce tajna groza.

Čim je zagledal krajino, ki se je je tako pogosto spominjal in ki je bil v njene meje stisnil dejanja svojih romanov, ni čutil niti sence utehe in miru, o katerih je tako uporno sanjal.

Ti kraji, priče njegovih otroških let, so ga spominjali zdaj samo bridkih ur in težkih udarcev usode.

Izstopil je blizu mesta in krenil peš čez polja, vprašujoč spotoma kmete, če je pot prava. Kmetje so ga pa vpraševali, če je v Parizu res že zopet mir in red.

Dan se je že nagibal k večeru, ko je zagledal na griču pred seboj luč, ki je svetila nekam praznično med tem goštim, v večerni zarji pozlačenim listjem z nazobčanimi rdečkastimi oblaki v ozadju.

S škrljencem pokrita streha se je lesketala v žarkih zahajajočega solnca. V oknu se je prikazal temnored odsev odbijajoč se od zidu; bila je la Fondraie.

Maurice je to bolj uganil nego spoznal.

Cele tri ure je hitel po prašni cesti po silni vročini, pot mu je obilaval čelo in v prsih ga je tiščalo.

Ustavil se je.

S plimo se je obrnil tudi veter proti Seini.

Lahen vetrič je zapihljal po gričih in blizal se je, ogibajoč se vršičev dreves in odnašajoč s seboj vonj gozdov in vlago dolin. Temna trava se je rahlo nagibala, ptice so radostno prepevale in se preletavale v žarkih zahajajočega solnca. Bil je jasen trenutek oddiha vse narave, bilo je razkošno utripanje bližajočega se počitka, zadnja pesem dneva, prvo božanje krasne poletne noči.

Maurice je čutil, kako se v njem dramijo vse strune otroških let; bil je kakor zavrt v svežost in melodije; roke so se mu kar same razprostrle in solze radosti so mu zalile obraz. Krenil je skozi gozd in se ustavil šele pred ograjo gradu. Potegnil je za vrvice zvonca še predno se je ozrl na poslopje.

Zvonec je glasno zapel v gozdno tišino; to je bil zvok, ki je dajal slutiti praznino, zvok, ki je budil kakor bi odmev pogrebne zvonca. Psi so lajali

nanj. Hiša se je zdela prazna. Iz nje je stopil sluga in krenil previdno po dreveredu proti ograji. Bil je Norman, zagorelega obraza, kodrastih las, grobih potez, okoren, nezaupljiv. Tu se je govorilo mnogo o vstaših in beguncih; zato je bil sluga oprezen in Mauriceva uniforma ga ni pomirila. Kričal je že od daleč:

— Kaj bi rad? — Je gospodična de Fontemors doma? — Je vprašal Maurice.

Te besede so bile izgovorjene s trdim, ukazujočim glasom. Njegov pogled je bil nemiren.

Njegovo vprašanje je še bolj utrdilo slugino nezaupljivost.

Glejte, da izginate; tu ni nič za vas. Maurice je pa ponovil svoje vprašanje:

— Je gospodična de Fontemors doma? —

— Ni je. Sicer pa ona vojakov sploh ne sprejema. Tu ni nobenih sob. Poberte se!

Maurice je objestnost tega neotesanca pošteno razjezila.

— Saj nisem noben capin; če mi ne boste odgovarjali dostojno, vam bo še žal.

Sluga je malo pomislil, potem je pa stopil bliže, rekoč:

— Gospod grof je v Yvetotu. Če hočete govoriti z njim, pridite jutri. — Kako se pišete?

— Maurice de Rofosse.

Sluga je napol pozdravil:

— Pa vendar niste sorodnik gospoda iz Mondreville?

— Sem sin barona de Rofosse.

Na ta odgovor je sluga vzkliknil:

— Vi da ste sin gospoda barona?

Jaz vam pa pravim, da ste čisto navaden potepuh. Glejte da izginate, sicer izpustim pse!

— Predrznost ti nesramni! — je vzkliknil Maurice tresoč ograjo. — Le čakaj, te že naučim govoriti tako predrzno z menoj!

— Kar izvolite, ograja je trdna. Drži ga, Minos! — In odvezal je buldoga, ki je srdito zalajal in se začel zaganjati v vrata.

— Pravim vam, da se izgubite in sicer takoj! Bodite veseli, da gospoda grofa ni doma. On bi vas dal zapreti, tem bolj, ker si drznete trditi, da ste gospod Maurice. Govorilo se je, da je mrtev, a zdaj bi vpraševal po gospodični Genovefi?

— Zakaj pa ne? — je vzkliknil Maurice tresoč se od jeze.

— Kaj ne veste, da je omožena? — Omožena? Od kdaj pa?

— Vprašajte v Mondreville. Gospod baron vam to pove. In dovolj! Zdaj pa glejte, da jo čim prej odkurite, sicer bo joj!

Maurice ni več mislil na odgovor. Ubral je pot pod noge, kar se je dalo. Razmišljati ni bilo kaj. Sluga mu je dejal: Pojdite v Mondreville. Gospod baron vam to pove. — Hitel je tja, ne da bi vedel čemu in kako. Tako je hitel in zdelo se mu je, da ga nevidna roka potiska s hriba skozi gozd, ki je ločil oba gradova.

Okrog njega je bila noč. Gosta mrzla megla se je valila iz doline in poteček je žuborel mirno.

Skozi gosto listje dreves se je posvetilo. Luna je bila vzšla. Maurice je bil v globokem žlebu, obdanem z visokimi drevesi; pred seboj, malo vstran, je zagledal skozi grmovje migljajočo luč. Maurice je razločeval poedine predmete. Most so spustili in Maurice je prišel po njem do vrat, kjer je potrkal.

— Kdo je? — je zaklical nekdo za mrežo.

Dva nova uspeha fiziologije

Odločilna bitka za določitev spola že v jajčecu — Učejak, ki je prisilil živec k rasti

Za letošnje božične praznike je bil učeni svet presenečen z obvestilom znanega ameriškega ginekologa prof. dr. Emila Witscheja z Iowa univerze. ki je izjavil, da se mu je posrečilo dokazati dolgo iskano hipotezo o določanju spolov. Ameriški učenjak zatrjuje na podlagi svojega odkritja, da se bitka za določitev spola bodočega novorojenčka začne že v prvotnem jajčecu. Svoje odkritje je dr. Witsche tudi podrobno opisal.

Po njegovi novi teoriji, dokazani s poskusi, se začenja bitka za določitev spola v trenutku, ko vzklije novo življenje. In ta boj je zanimiv že od prvega trenutka, zanimivo je zlasti prizadevanje, da hoče biti zunanja plast samica, notranja pa samec. Ena teh dveh smeri zmaga in ta zmaga odloči, ali pride na svet deček ali deklica. Odnosno pri živilih samec ali samica. Dr. Witsche opira svoje odkritje na fotografije žabjih zarodkov.

Navadno, pravi dr. Witsche, se pa vse odloči že pred tem začetkom tako, da je ena ali druga smer že vnaprej obsojena na poraz. V tem procesu igrajo važno vlogo hromosomi, ki jih dajejo mlademu bitju njegovi roditelji. Pa tudi to ni vedno odločilno in do cela merodajno. Na fotografijah ameriškega učenjaka se vidi, da lahko tudi okolica vpliva na zmago te ali one smeri. Dr. Witsche je dokazal, da se pri nizki temperaturi samčev zarodek izpremeni v samicu, nasprotno pa nastane pri visoki temperaturi iz samice.

Činega zarodka samec. Pri nizki temperaturi raste namreč zunanja ali ženska plast, imenovana cortex, mnogo hitreje od notranje ali moške plasti, ki se imenuje medulla.

Odkritje ameriškega učenjaka bi bilo torej prvi korak k odgovoru na vprašanje, kako nastane spol. Čim si bodo učenjaki v tem važnem vprašanju na jasnem, bodo začeli nedvomno proučevati drugo še važnejše vprašanje, namreč kako bi se dalo vplivati na spol bodočega človeka ali živali. In ni izključeno, da se bo znanosti prej ali slej posrečilo tudi to, če ne bo narava preveč nepopustljiva. Kolikega pomena bi bilo regulirati umetnim potom vprašanje spola pri ljudeh in živalih, je menda vsakomur jasno.

Iz Amerike pa poročajo še o drugem zanimivem fiziološkem odkritju. Nagrado ameriškega društva za napredek znanosti je dobil dr. Karl Caskey Seidl z univerze Virginia. Seidl je namreč prvi učenjak, ki se mu je posrečilo prisiliti živec k rasti tako, da so zdaj znane vse tajne od »rojstva« živali do njegove dozorelosti. Pred Seidlom so nekateri učenjaki trdili, da se živec razvija kakor veriga, drugi pa, da zraste iz majhne celice.

Dr. Seidl je pod mikroskopom ugotovil, da so živi živci, ki jih vidimo v prozornem žabjem repku, celice, ne pa verige. Ta majhna celica ima obliko hliaka in premika se naprej, za seboj pa pušča zelo tanko nitko.

Čim so vzeli iz peči kruh, so zlezli vsi trije skozi odprtino v njo, najprej Konstantini, za njimi pa še Roza in njen brat. Pred pečjo so pustili mladega nečaka Dominika, da bi peč po potrebi takoj zapel. Roza je bila že pet minut. Čim je pa stara Roza zlezla v peč, je zaslišala grozne klice na pomoč. Predno so peč odprli, se je Roza onesvestila, toda kmalu je prišla k sebi. Zadnjega so potegnili iz peči Konstantina, ki je bil že mrtev. Jožica Staffalonija so odpeljali vsega opečenega v bolnico.

Kaj je gigolo?

Gigolo se imenuje plesalec, ki se da najeti, da pleše z damami, obiskujočimi brez spremljevalcev plesne prireditve v velemestih. Neki francoski novinar, ki je postal tak plesalec iz radovednosti, je zelo zanimivo opisal svoje izkušnje. Bili gigolo ni posebno lahko, niti prijetno. Vsaka dama lahko takega plesalca tika in ravna v njem, kakor s slugo, on pa mora vse mirno prenašati. Delo gigolov strogo kontrolira bodisi lastnik plesnega lokala ali pa posebni nadzoriki, ki dajo gigolom točna navodila in jih za vsak najmanjši prestop strogo kaznujejo.

Francoski novinar pripoveduje, da je poznal nekega gigola-studenta iz dobre hiše, ki si je s plesom služil denar za kavarno, cigarete in druge manjše izdatke. To je postalo zanj usodno. Nekega večera je bil poklican v salon, kjer ga je čakala bogata tujka z dvema policistoma. Tujki je bila namreč ukradena biserna ogrlica in v plesnem lokalu je spoznala tatu. Bil je gigolo-student,

Zemlja se suši

Tudi zemlja se stara in dobiva plešo. Pleš ima zemlja prav za prav več, ker lahko tako označimo vse pustinje. Cela šestina Zedinjenih držav je pustinja, skoraj vsa severna polovica Afrike tudi, Sahara sega od Atlantskega oceana do doline reke Nila, za Rdečim morjem je Arabija, ki je v sredini vedno brez vode, pa tudi v notranjosti Azije in v Avstraliji so ogromne pustinje. Evropa se suši. Merjenje vode nam pove, da je vode v Reni, Labi, Odri, Dunavu in drugih evropskih rekah od leta do leta manj.

Zakaj se površina zemlje suši? Geologi pravijo, da skale pije vodo. Spodnje plasti skal, ki nimajo vode, se sčasoma ohlajajo in tako pronica voda s površnje zemlje vedno globlje ter se kemično spaja z mineralijami in skalah. Tako je teoretično dana možnost, da bodo čez nekaj milijonov let vsa morja izsušena in bo naša zemlja tako suha, kakor je luna.

Smrt v peči

Zelo originalen način lečenja revmatizma si je izmislil 67 letni kmet Bravo Konstantini v mestu Osimo pri Ankonu, kamor je prišel po opravih. Tam ga je pogostila rodbina Staffalonij in potopil ji je, da ga že dolgo muči revmatizem. Videč, da ima gostoljubna rodbina v sosednji hišici peč, je dejal, da se je njegov znanec izlečil v peči. — Misel lečiti revmatizem v peči, je bila takoj simpatična stari Rozi Staffalonij in njenemu bratu Jožefu, ki sta bila tudi že več let revmatična.

ki se je bil spozabil tako daleč, da je začel krasti. Student je na pragu salona od groze prebledel, toda tujka, ki bi mu mogla biti po letih mati, se je takoj obvladala in njeno srce je naenkrat videlo v gigolu samo uboga otroka. Izjavila je, da se je zmotila in odšla je. Toda s tem študenta ni rešila. Vest ga je tako pekla, da je šel v hotel in se ustrelil.

V zadnjem hipu pomiloščen

Za siliškim mestom Caltanissetto je bila izvršena prve dni novega leta prva usmrtitev po novem italijanskem kazenskem zakonu. Na smrt sta bila obsojena zločinca Calafato Francesco in Diego Miniemi, ki sta v žveplenem rudniku oskrunila 12-letnega dečka in ga umorila. Po smrtni obsodi sta njuna zagovornika takoj vložila prošnjo za pomilostitev, toda že naslednjega dne je prišel odklonilni odgovor in drugo jutro bi bili morali zločinca za mestom usmrtiti. Zjutraj so odvedli zločinca močno zastraženega z vojniki na morišče. Tedaj je pa prišlo brzojavno obvestilo, da je Calafato pomiloščen. Zato so ustrelili samo pravega morilca Miniemija, ki je zatrdel, da mu je Calafato pomagal pri zločinu.

Calafato je bil pomiloščen zato, ker je Miniemi v zadnjem hipu izjavil jetniškimi paznikom, da je samo zato obdolžil svojega tovariša, ker je bil prepričan, da ga je on ovadil. Miniemi je poleg tega priznal duhovniku, da je njegov tovariš nedolžen. Proces bo seveda obnovljen in Calafato, ki je z eno nogo že stal v grobu, bo oproščen.

Najboljše, najtrajnejše, zato naiceneš!

Radioprogram

Sobota, 23. januarja.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Cas, plošče; 17: Salonski kvintet; 18: Viktor Pinat: Zumberaški uskok; 18.30: Pedagoška ura: Napake otroka (Pero Horn); 19: Ga. Orthaber: Angliččina; 19.30: Ravnatelj Božo Račič: Domača obrt; 20: Ob Matej Hubadovi 40 letnic; 20.45: Violinski solo koncert g. Honerleina; 22: Cas in poročila; 22.15: Salonski kvintet; 23: Napoved programa za naslednji dan.

V madžarski aristokraciji.

— Baron Arved pride silno razburjen v kazino magnatov. Kaj ti pa je? — ga vpraša prijatelj. — Zelo slabe volje sem. Pomisli, moja žena pričakuje potomca.

— To vendar ne more biti vzrok tvoje slabe volje. Če se ne motim, bo to pri vas že tretji tak primer.

— Že res, odgovori baron, — toda baš včeraj sem čital, da je vsak tretji novorojenček v Budimpešti žid.

NAROČAJTE SLOVENSKI NAROD
MESEČNA NAROČNINA DIN 12.-

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v smarkah. Za odgovor smarko! — Na vprašanja brez smarko ne odgovorjamo. Najmanjši oglas Din 5.—

BRIVNICO

v Ljubljani takoj prodam. Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Brivnica«. 641

HLODE

smrekove, jelkove in hrastove, debele od 25 cm naprej, 4—8 m dolge, kupim v vsaki množini franko vagon Škoflca. Ponudbe s ceno na naslov: Martinc, parna žaga, Škoflca. 635

GOSPODIČNO

ki dobro igra violino, iščem za damsko kapelo ob morju. Začetnice na violino naj se oglase na naslov: Slavko Raškaj, kapelnik, hotel Gušič, Kragujevac. 637

LOKALNE ZASTOPNIKE

samo proti proviziji, za prodajo deteljnega, travnega, povrtnega in cvetličnega pakiranega semena išče B. Teply i drug, Zagreb, poštanski pretinac 71. Samo pismene ponudbe z navedbo dosedanje delavnosti na gornji naslov. 636

TRGOVKA

srednjih let želi primerne gospoda od 45 do 55 let, ki bi ji pripomogel, oziroma dobi bil na prometnem kraju lokal. Delo skupno. Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Zraven svojega politika«. 640

GOSPA

želi prijateljstva s starejšim, resnim gospodom. Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Osamljena«. 639

SUHA BUKOVA DRVA

dostavlja na dom: cela 115 dinarjev, žagana 125.— Din, klana 135.— Din za m³. — Putrich, Dolenjska cesta 6. 624

ABSOLVENTI

gradbene rokodelske šole naj se nemudoma — vsaj do ponedeljka — prijavijo z dopisnico v tečaj za železobetone na naslov tajnika organizacije: Genusi, ker se pouk takoj prične.

Klavirji!

pianini
Kupujte na obroko
od Din 400.—
prve svetovne fabrikate: Beendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Höpfi, Stingl original, ki so nesporno najboljši! (Lahka, precizna mehanika.) Pročaja jih izključno te sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice

Alfonz Breznik

Aleksandrova cesta št. 7 (vokal Beethovne ulice)

NAZNANILO

Vsem spoštovanim naročnikom vjudno naznanjam, da sem preselil svojo pleskarsko in soboslikarsko delavnico s Sv. Petra ceste št. 33

na Cankarjevo nabrežje 21 (vhod tudi z Mestnega trga št. 19)

Priporočam se vsem cenjenim naročnikom za nadaljno naklonjenost in jih zagotavljam, da bora vsa dela izvrševal točno, solidno in po konkurenčnih cenah pod garancijo.

J. HLEBŠ, DRUŽBA Z O. Z.,

LJUBLJANA, Cankarjevo nabrežje št. 23.

NAZNANILO.

Cenj. občinstvu vjudno naznanjam, da sem preselil svoj krojaški atelje iz Lepodvorske ulice v Wolfovo 10 ter bora nadalje po znanih cenah izdeloval najmodernejše fazone od 250—300 Din.

Točna in solidna izdelava.

Se priporoča

LUDVIK LOGAR, modno krojaštvo

Wolfova št. 10.

Makulturni papir

lež à Din 4.—

prodaja uprava »Slovenskega Naroda«

Izdelujejo se naj-novejši modeli otroških vozičkov, razna najnovejša ivokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. Naj-nižje cene. Ceniki franko.

»TRIBUNA« F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

